

JAV susikūrimas

Parengė I^c klasės mokinė

Justė Gudavičiūtė

2011m.

Turinys

- Šiaurės Amerikos kolonizavimas
- Emigracijos į Ameriką priežastys
- Fizinės – ekonominės sąlygos
- Bostono arbatėlė
- Nepriklausomybės deklaracija
- Nepriklausomybės karo reikšmė
- JAV konstitucija
- Džordžas Vašingtonas
- Sąvokos
- Iliustracijos
- Šaltiniai

Šiaurės Amerikos kolonizavimas prasidėjo XVII a. pr., kai anglai įkūrė Virdžinijos koloniją (1607 m.). Be britų, kolonijas kūrė prancūzai, švedai, olandai. Kolonistų interesai susidūrė dėl teritorijos, todėl kilo Septynerių metų karas tarp Prancūzijos ir Anglijos. Prancūzai pralaimėjo ir prarado Luizianą bei Kanadą.

Emigracijos į Ameriką priežastys:

- Siekimas praturtėti. Europoje tuo metu buvo tikima, kad didžiausias tautų turtas – aukso ir sidabro kasyklos, todėl į Ameriką plūdo aukso ieškotojai.
- Noras laisvai išpažinti religiją. Puritonai dėl drąsių demokratijos ir respublikonizmo idėjų Anglijoje buvo persekiojami, ieškojo tokios žemės, kurioje galėtų gyventi pagal savo principus.
- Politinės-religinės kovos gimtojoje Anglijoje.
- Noras įsigyti žemės.
- Noras įgyvendinti laisvės ir lygybės idėjas.

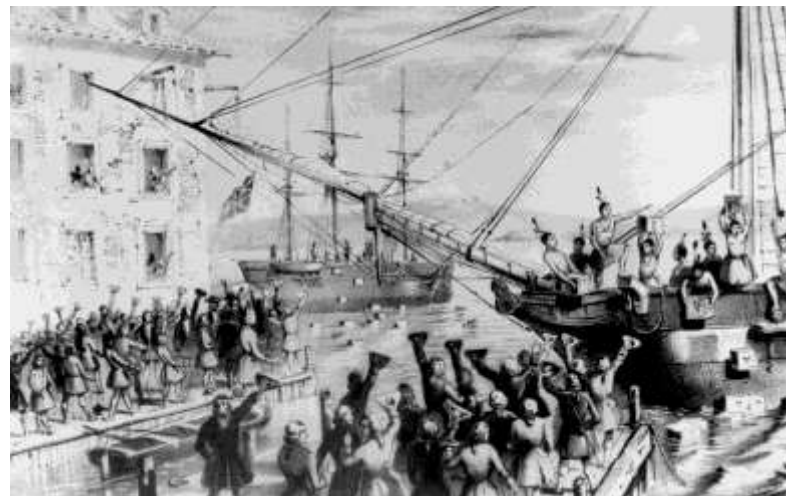

Fizinės-ekonominės sąlygos

- Kolonistai ne kentė bado, jiems netrūko būtiniausių buities dalykų, geriau maitinosi.
 - Beveik nebuvo lūšnų ir tiek daug valkatų kaip Anglijoje.
 - Nereikėjo išlaikyti nuolatinės kariuomenės, karalių dvarų, aristokratijos.
 - Kolonijos turėjo plačią savivaldą, atstovaujamuosius susirinkimus, konstitucijas.
 - Nors iš pradžių buvo priimti įstatymai, numatantys rangų hierarchiją, bet žemvaldiška aristokratija neprigijo. Patys savininkai turėjo dirbti žemę.
 - Žmonėms buvo suteikta įsitikinimų ir religijos laisvė, kolonistai buvo gana raštingi.

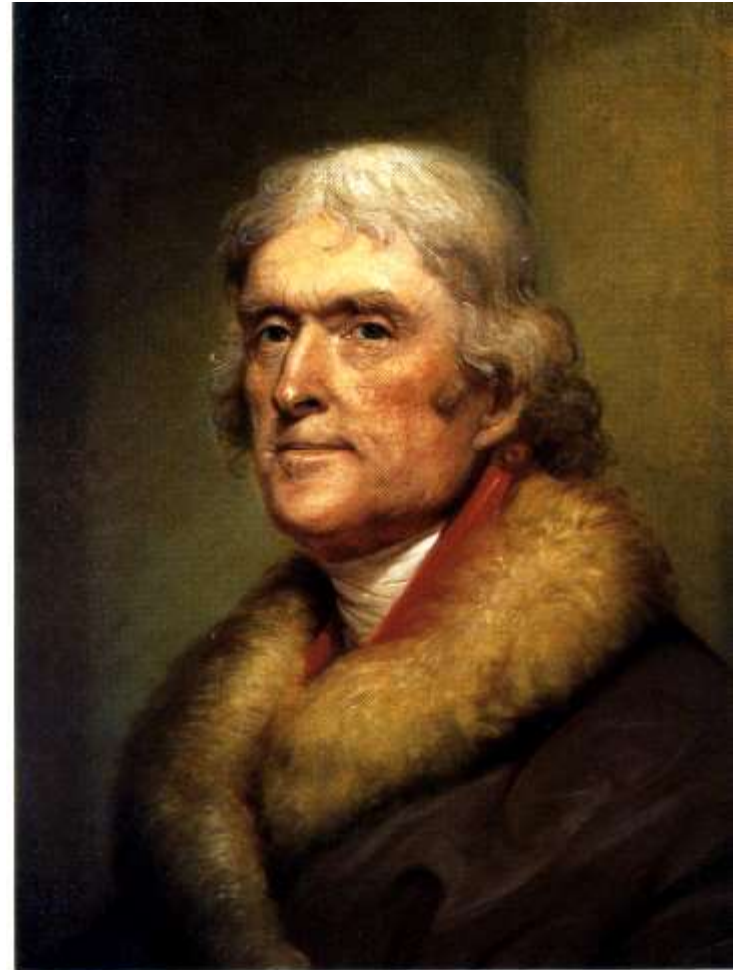
Bostono arbatėlė

- Bostono arbatėlė – 1773 m. Šiaurės Amerikos konfliktas su Didžiosios Britanijos administracija.
- Didžioji Britanija suteikė Ost Indijos bendrovei teisę be muitų įvežti į Šiaurės Ameriką arbatą. Tai sukėlė kolonistų, ypač pirklių, nepasitenkinimą.
- Organizacijos „Laisvės sūnūs“ narių grupė įsiveržė į britų laivus Bostono uoste ir išmetė į jūrą arbatžolių krovinį (~ 342 dėžės). Didžioji Britanija uždarė uostą, uždraudė miestiečių susirinkimus, įvedė kariuomenę. Tai dar labiau paaštrino konfliktą, susirėmimai davė pradžią kolonistų kovai prieš metropoliją.

Nepriklausomybės deklaracija

Nepriklausomybės deklaracija (1776 m. liepos 4 d.) priėmė kolonijų atstovų kongresas. Ją parengė žymus mąstytojas Tomas Džefersonas. Deklaracijos mintys apibendrina XVIII a. Europos švietėjų idėjas. Paskelbta, kad 13 kolonijų atsiskiria nuo Anglijos ir sukuria savarankišką valstybę, nustatė naujos valstybės santvarkos pagrindus: valstybėje turėtų būti užtikrinta visų piliečių lygybė ir prigimtinės teisės, o jas turi garantuoti valdžia, kurios šaltinis – valdomųjų sutikimas.

Nepriklausomybės karo reikšmė:

- Amerikos žemyne susikūrė nauja savarankiška valstybė – JAV.
- Panaikintos feodalizmo liekanos, kurias palaikė metropolija.
- Visi gyventojai (išskyrus indėnus) tapo lygūs prieš įstatymus.
- Šiaurinėse valstijose dar karo metu buvo panaikinta vergija.

JAV Konstitucija

JAV Konstitucija buvo pasirašyta 1787 m. tuomet JAV tapo nepriklausoma , federacinė valstybe.

Valstybės struktūra

- Vykdomoji valdžia priklauso Prezidentui (renkamas 4 metams), kuris turi teisę tvirtinti arba atmesti kongreso nutarimus, skirti ministrus ir kitus aukštus pareigūnus, sudaryti sutartis su užsienio valstybėmis.
- Įstatymų leidimo valdžia priklauso Kongresui, kurį sudaro dvejį rūmai: Aukštieji – Senatas (kiekviena valstija siunčia po du atstovus) ir Žemieji – Atstovų (deputatai renkami nuo kiekvienos valstijos).
- Teisminės valdžios viršūnė – Aukščiausiasis teismas.
- Rinkimų teisę iš pradžių turėjo suaugę baltieji vyrai, vėliau – visi suaugę JAV gyventojai.

Džordžas Vašingtonas

Džordžas Vašingtonas–
JAV valstybės
veikėjas,
Nepriklausomybės
kare (1775 – 1783m.) –
sukilėlių vadas.
1789m. išrinktas
pirmuoju JAV
prezidentu. Jo garbei
pastatyta nauja JAV
sostinė

Sąvokos

Modernioji demokratija – demokratijos forma, kai piliečiai išsirenka savo atstovus ir paveda jiems valdyti vyriausybės, valstybės reikalus.

Federacija – centralizuota valstybė, kurioje kelios valstybės ar teritoriniai junginiai susivienija į vieną valstybę. Susideda iš centrinės vyriausybės (rūpinasi nacionalinės reikšmės reikalais) ir federacijos narių (turi autonomiją, kontroliuoja vietinės svarbos reikalus).

Konstitucija – pagrindiniai valstybės įstatymai, kuriais nustatoma valstybės valdymo forma, aukščiausias valdžios organas, asmeninės ir viešosios piliečių teisės ir pareigos. Pirmosios rašytinės konstitucijos: JAV (1787 m.), ATR (1791 m.), Prancūzijos (1791 m.).

Kongresas – 1. Amerikos parlamentas; valdžios institucija, susidedanti iš Atstovų rūmų ir Senato ir turinti įstatymų leidžiamąją galią. 2. Tarptautinė konferencija.

Senatas – kai kurių valstybių parlamento aukštieji rūmai; JAV kongreso sudedamoji dalis.

Prezidentas – respublikos aukščiausiasis pareigūnas, valstybės vadovas. Gali būti renkamas parlamento arba visų valstybės piliečių.

Kolonistu būstas

Kolonistų būstas

Kolonijų gyventojai

